

داروهای ژنریک

ایران

با اقدامات پرستاری و مراقبت

تألیف و گردآوری:

پوزان سامی

سرشناسنامه	: سامی، پوران، ۱۳۵۲-
نام و نام پدیدآور	: داروهای ژنریک ایران با اقدامات پرستاری و مراقبت/ تألیف و گردآوری پوران سامی
مشخصات نشر	: تهران: بشری: تحفه
مشخصات ظاهری	: ۱۳۱۶ص: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۳۹۹-۲۶۰-۶
فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان دیگر: مرجع جامع ۱۳۹۰ داروهای ژنریک ایران با اقدامات پرستاری و مراقبت
عنوان دیگر	: مرجع جامع ۱۳۹۰ داروهای ژنریک ایران با اقدامات پرستاری و مراقبت.
موضوع	: داروهای ژنریک -- ایران -- فهرستها
موضوع	: داروها -- ایران
موضوع	: دارونامه -- ایران
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰س ۵۵/۲/۲۵۲ RS
رده بندی دیویی	: ۶۱۵/۱۱۵۵
کتابشناسی ملی	: ۲۴۶۲۱۴۵

نام کتاب: داروهای ژنریک ایران با اقدامات پرستاری و مراقبت
تألیف و گردآوری: پوران سامی
ناشر: بشری مرکز نشر علوم پزشکی با همکاری تحفه
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۰
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
طراح جلد: مهندس محسن جلیل زاده خونی
حروف چینی و صفحه آرایی: محمد بهمنی
لیتوگرافی: طیف نگار
چاپ و صحافی: طیف نگار
قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

مرکز پخش

تهران - خیابان انقلاب - ضلع شرقی دانشگاه تهران - خیابان قدس - پلاک ۳ واحد ۴
تلفن: ۶۶۴۰۶۴۱۵، ۶۶۴۶۵۸۰۶ فکس: ۶۶۴۹۷۸۵۴
فرید اینترنتی از www.mspsc.ir مقذور میباشد

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مقدمه مؤلف

سپاس و ستایش خدای را، که بار دیگر به من فرصتی دوباره عطا کرد و عمری داد و نفسی، تا گامی بردارم، گامی دیگر

اکنون این بنده کوچک، فرصت پیش آمده را مفتنم شمرده و از این دریچه، آنچه را که توانایی دیدن و ادراک آن را یافته‌ام، در کتاب حاضر به رشته تحریر در آورده‌ام. امید دارم این کتاب، در حوزه علوم پزشکی منشأ اثرات مفید و سازنده‌ای واقع شود و محتوای آن که به جرأت می‌توان گفت در این زمینه یکی از جامع‌ترین کتب موجود می‌باشد مورد استفاده خوانندگان آن قرار گیرد.

این کتاب را به یکایک اعضای جامعه بزرگ علم پزشکی کشور و به ویژه پرستاران عزیز و زحمت‌کش تقدیم می‌نمایم.

حقیر، با ادب و احترام یاد می‌کنم از گهرپروان عرصه علمی-ادبی و فرهنگی دیار گروس که در علم داروشناسی نیز همچون سایر شاخه‌های علمی، چهره‌های برجسته و صاحب نامی به جامعه علمی کشور تقدیم کرده‌اند.

از جناب آقای دکتر کفاشی و همکاران ارجمندشان در مرکز نشر علوم پزشکی قدردانی می‌نمایم چرا که چاپ و نشر این کتاب، بدون تلاش‌های بی‌دریغ ایشان امکان‌پذیر نبود.

برای آحاد مردم سریلند ایران، آرزوی تندرستی دارم.

با آرزوی بهترین‌ها

پوران سامی

سخنی با خوانندگان

علم پزشکی یکی از شاخه‌های گسترده و پویا در میان دانش‌های بشری است و اطلاعات در این حوزه با سرعتی حیرت‌آور در حال تغییر و دگرگونی است. همگام با این پیشرفت سریع، علم داروشناسی نیز دستخوش تحول کم‌نظیری شده است و هر روز داروهای جدید و یافته‌های جدیدتری به کتاب‌های اطلاعات دارویی راه می‌یابند، دامنه وسیع این اطلاعات باعث می‌شود که چنین کتاب‌هایی پیوسته قطورتر و متنوع‌تر شوند.

از سویی دیگر، در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به درمان‌های مکمل و طب گیاهی معطوف شده است و در این راستا، داروهای گیاهی، جایگاه تازه‌ای در فرآیندهای درمان بیماری‌های بشر پیدا کرده‌اند. این بسته علمی که حاوی دو کتاب اطلاعات دارویی (مشمول بر داروهای ژنریک ایران و داروهای گیاهی) می‌باشد، نیاز طیف وسیعی از خوانندگان را در این زمینه، مرتفع ساخته است. توجه شما خواننده عزیز را به ویژگی‌های این دو کتاب جلب می‌نمایم:

۱) در تدوین محتوای هر دو کتاب از آخرین یافته‌ها و تحقیقات انجام شده در دنیا استفاده شده است لذا می‌توان ادعا نمود که خواننده، از جدیدترین اطلاعات دارویی جهان استفاده خواهد کرد.

۲) اطلاعات کلیه داروها حتی‌الامکان در قالبی هماهنگ ارائه شده است و این هماهنگی، سبب سهولت دسترسی خواننده به مطالب مورد نظر می‌شود.

۳) انسجام اطلاعات همگون در قالب عناوین واحد، از پراکندگی اطلاعات ممانعت کرده است. به عنوان مثال تمام اقدامات و مراقبت‌های مربوط به رشته پرستاری (اعم از تجویز، مراقبت‌های قبل از تجویز، اقدامات پس از تجویز، مداخلات روان‌پرستاری و ...) تحت یک عنوان واحد به نام مداخلات پرستاری ارائه گردیده و این ویژگی، استفاده از کتاب را برای پرستاران عزیز آسان‌تر ساخته است.

۴) اطلاعات دارویی علیرغم تخصصی بودن آنها، در این کتاب به زبانی ساده و بی‌پیرایه توضیح داده شده‌اند لذا کتاب‌های این بسته، به آسانی برای عموم مردم عزیز کشورمان قابل استفاده و بهره‌برداری خواهد بود.

۵) بنابراین یکی دیگر از ویژگی‌های این بسته علمی، طیف وسیع مخاطبین آن است.

از عامه مردم تا دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی، پرستاران، پزشکان، بیماران و سایر علاقمندان ممکن است روزی خواننده این کتاب باشند. همچون هر اثر علمی دیگر، این کتاب نیز از نظرات، پیشنهادات و انتقادات سازنده شما عزیزان بی‌نیاز نیست، اینجانب همواره در انتظار آن نظرات محترم خواهم بود.

برای تمام مردم عزیز کشورم، آرزوی سلامتی و شادکامی می‌نمایم.

با احترام
پوران سامی

پیشگفتار چاپ ۱۳۹۰

به نام خداوند بخشنده مهربان

اکنون که به یاری خداوند بزرگ، توفیق انتشار مرجع جامع ۱۳۹۰ داروهای ژنریک ایران را به دست آورده‌ام، بر خود لازم می‌دانم که از تمام دوستانی که به هر ترتیب، در مراحل مختلف تألیف این اثر، مرا مورد لطف و مهربانی قرار داده و کمک کرده‌اند، تقدیر نموده و یاری صمیمانه‌شان را ارج نهم.

کتاب حاضر، منطبق با فهرست رسمی داروهای ژنریک ایران مندرج در پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و با بهره‌گیری از جدیدترین منابع و مراجع دارویی دنیا در سال ۲۰۱۰، نوشته شده است.

از جناب آقای دکتر کفاشی و همکاران محترم‌شان در مرکز نشر علوم پزشکی، همچنین از سرکار خانم دکتر زیبا الوندی، سرکار خانم دکتر یسنا بهمنش و کلیه همکاران ارجمندشان در معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به خاطر همکاری و همدلی بی‌دریغ‌شان، سپاسگزاری می‌کنم.

پوران سامی

تابستان ۱۳۹۰

راهنمای استفاده از کتاب

در این کتاب، داروهای ژنریک ایران برحسب حروف الفبا توضیح داده شده‌اند. درباره هر دارو، مفاد زیر را می‌خوانید:

نام ژنریک و نام تجاری دارو: کلیه داروها با دو نام ژنریک و تجاری آورده شده‌اند.

طبقه دارویی: این قسمت نشان می‌دهد که هر دارو وابسته به کدام گروه فارماکولوژیک می‌باشد.

طبقه درمانی: این قسمت، عملکرد و اثرات درمانی دارو را نشان می‌دهد. اشکال دارویی: شکل‌های مختلف هر دارو را توضیح داده است. اگر دارویی به شکل خاصی عرضه نشده باشد، از واژه Bulk برای آن استفاده شده است.

فارماکوکینتیک و مکانیسم‌های اثر دارو: کلیه اطلاعات پیرامون زمان شروع و اوج اثر، مدت تأثیر، نیمه عمر، و مکانیسم‌های اثر دارو در این بخش آورده شده است.

موارد استفاده، دوز دارویی، روش مصرف: اندیکاسیون‌ها، دوزاژ و راه‌های مصرف دارو در این قسمت توضیح داده شده‌اند.

موارد منع مصرف، احتیاطات: کمتر اندیکاسیون‌های مطلق و نسبی و موارد احتیاط را نشان می‌دهد.

عوارض جانبی، واکنش‌های زیان‌آور و اثرات سمی: در این قسمت عوارض جانبی و ناخواسته دارو، و واکنش‌های سوء ناشی از مصرف آن، عنوان شده‌اند.

تداخل دارویی: اطلاعات مربوط به تداخل دارویی و تداخل دارویی - غذایی را نشان می‌دهد.

ملاحظات آزمایشگاهی: اثرات دارو بر تست‌های آزمایشگاهی مختلف و مقادیر آنها را توضیح می‌دهد.

مصرف در دوران بارداری و شیردهی: در این قسمت، جایگاه دارو در سیستم طبقه‌بندی FDA در رابطه با اثرات دارو بر مادر و جنین، درج شده است.

مداخلات پرستاری: کلیه اقدامات پرستاری، اعم از: تجویز، توصیه‌ها، شرایط نگهداری، مداخلات خاص و گزارشات مرتبط با هر دارو، در این قسمت توضیح داده شده است.

ارزیابی عملکرد دارو: اثرات مفید ناشی از مصرف دارو و واکنش‌های مناسب درمانی در این بخش توضیح داده شده‌اند.

آموزش بیمار و خانواده: این قسمت نکات آموزشی مورد نیاز را برای بیمار و خانواده او، در رابطه با داروی مصرفی توضیح داده است.

اختصارات و واژه‌هایی مهمی که در این کتاب می‌خوانید:

AA	Alcoholics Anonymous	الکلی‌های ناشناخته
ABG	Arterial blood gases	گازهای خون شریانی
ac	Before meals or food	قبل از غذا
ACEI	Angiotensin converting enzyme inhibitors	مهارکننده‌های آنزیم تبدیل‌کننده آنژیوتانسین
ACLS	Advanced cardiac life support	حمایت‌های پیشرفته قلبی
ADHD	Attention deficit/Hyperactivity disorder	اختلال کم‌توجهی و بیش‌فعالی
ADLs	Activities Daily living	فعالیت‌های روزمره
AFB	Acid-fast bacillus	باسیل مقاوم به اسید (باسیل سل)
AFP	Alpha feto protein	آلفا فئوپروتئین
AIDS	Acquired immune deficiency syndrome	سندرم نقص ایمنی (ایدز)
ALP	Alkaline phosphatase	آنزیم آلکالین فسفاتاز
AM	Morning	قبل از ظهر (صبح)
amp	Ampul	آمپول
aq	Water	آب
ARAS	Ascending reticular activating system	سیستم فعال‌کننده مشبک بالارونده
ARDS	Adult respiratory distress syndrome	سندرم دیسترس تنفسی بالغین
ARF	Acute renal failure	نارسایی حاد کلیوی
AUB	Acute urogenital bleeding	خونریزی حاد ادراری - تناسلی
AVN	Atrioventricular node	گره دهلیزی - بطنی
AUC	Area under the curve	سطح زیر منحنی
BID	Twice daily	روزانه دو بار
Bill	Bilirubin	بیلی‌روبین
BLS	Basic life support	حمایت‌های حیاتی پایه
BMI	Body mass index	شاخص توده بدن
BP	Blood pressure	فشارخون
BPH	Benign prostatic hyperplasia	هیپرپلازی خوش خیم پروستات
BSA	Body surface area	اندازه سطح بدن (مساحت بدن)
CA	Cancer	سرطان
CAD	Coronary artery disease	بیماری‌های شریانی کرونری
Cap	Capsule	کپسول

CHD	Congenital hip dislocation	دررفتگی مادرزادی لگن
Chew	Chewable, Chewing	جویدنی
CHF	Congestive heart failure	نارسایی احتقانی قلب
Cm	Centimeter	سانتی متر
CNS	Central nervous system	دستگاه عصبی مرکزی
CR	Controlled release	رهش کنترل شده
CRF	Chronic renal failure	نارسایی مزمن کلیوی
CPR	Cardiopulmonary resuscitation	احیاء قلبی - تنفسی
CVA	Cerebrovascular accidents	حوادث عروقی مغز
CVP	Central venous pressure	فشار ورید مرکزی
COP	Cardiac output	برون ده قلبی
CXR	Chest X-Ray	رادیوگرافی قفسه سینه
d	day	روز
d/c	discontinue	قطع کردن، ادامه ندادن
DIC	Disseminated intravascular coagulation	انعقاد منتشر داخل عروقی
Dm	Diabetes mellitus	دیابت شیرین
DR	Delayed release	رهش تأخیری
DVT	deep vein thrombosis	ترومبوز وریدی عمقی
Dx	diagnosis	تشخیص
EC	Enteric coated	دارای روکش بازشونده روده ای
elix	Elixir	الکزیر، شربت
EPS	Extrapyramidal side effects	عوارض جانبی خارج هرمی
ESRD	End stage renal disease	مراحل نهایی بیماری کلیوی
Fc	Film coated	روکش دار
FDA	Food and Drug Administration	اداره دارو و غذای آمریکا
g	gram	گرم (یک هزارم کیلوگرم)
GABA	gamma-aminobutyric acid	اسید گاما آمینوبوتیریک
GA	General Anesthesia	بییهوشی عمومی
GE	Gastroenteritis	گاستروانتریت
GERD	Gastroesophageal reflux disease	بیماری ریفلاکس معده - مری
GFR	Glomerular filtration rate	سرعت تصفیه گلومرولی
GH	Growth hormone	هورمون رشد
GIB	Gastrointestinal bleeding	خونریزی گوارشی
h	hour	ساعت
HTN	hypertension	هیپرتانسیون
HSV	Herpes simplex virus	ویروس هرپس سیمپلکس
I&O	Intake and output	میزان مصرف و دفع مایعات
IBD	inflammatory bowel disease	بیماری های التهابی روده
IBS	irritable bowel syndrome	سندرم روده تحریک پذیر
ICH	Intracranial Hemorrhage	خونریزی داخل جمجمه ای

ICP	Intracranial pressure	فشار داخل جمجمه‌ای
IHD	Ischemic heart disease	بیماری‌های ایسکمیک قلبی
IM	intramuscular	داخل عضلانی
Inj	injection	تزریق
IOP	intraocular pressure	فشار داخل چشمی
IV	intravenous	داخل وریدی
JRA	Juvenile rheumatoid arthritis	آرتریت روماتوئید جوانان
kcal	kilocalorie	کیلوکالری
kg	kilogram	کیلوگرم
L	liter	لیتر
LFT	Liver function test	تست‌های عملکرد کبدی
LOC	Level of convience	سطح هوشیاری
Lot	lotion	لوسیون
M	Molar, mix	مولار، مخلوط کردن
MAOI	monoamine oxidase inhibitor	مهارکننده منوآمین اکسیداز
mcg	microgram	میکروگرم
meq	milliequivalent	میلی‌اکی‌والان
mg	milligram	میلی‌گرم
MG	Miasthenia gravis	میاستنی گراو
MI	myocardial infarction	انفارکتوس میوکارد
mm	millimeter	میلی‌متر
MM	Multiple myeloma	میلوم مولتیپل
MR	Mental retardation	عقب‌ماندگی ذهنی
no	number	تعداد
NPO	Nothing by mouth	خوردن ممنوع
NSAID	nonsteroidal anti-inflammatory drug	ضد التهاب غیر استروئیدی
OA	osteoarthritis	استئوآرتریت
oint	ointment	پماد
OCP	oral contraceptive	کنتراسپتیو خوراکی
OTC	over the counter	بدون نسخه
PAT	Paroxysmal atrial tachycardia	تاکیکاردی حمله‌ای دهلیزی
PCA	Patient controlled Anesthesia	بیدردی قابل کنترل توسط بیمار
PCP	Pneumocystic carinii pneumonia	پنومونی پنوموسیستیس کارینی
PCWP	Pulmonary capillaries wedge pressure	فشار گوه‌ای مویرگ‌های ریوی
PDA	Patent Ductous Arteriosus	بازماندن کانال شریانی
PD	Parkinson's disease	بیماری پارکینسون
PE	pulmonary embolus	آمبولی ریوی
PID	pelvic inflammatory disease	بیماری التهابی لگن
PM	afternoon	بعد از ظهر

P.O.	by mouth	خوراکی
Powd	powder	پودر
PRN	as needed	در صورت نیاز
PTSD	Post traumatic stress disorders	اختلالات روانی پس از تروما
PVC	Premature ventricular contraction	انقباض زودرس بطنی
q	every	هر
qd	daily	هر روز
qid	four times a day	چهار بار در روز
qs	a sufficient quantity	به اندازه کافی
RA	Rheumatoid arthritis	آرتریت روماتوئید
RF	Rheumatic fever	تب روماتیسمی
S	scored	پوشش دار، مدرج
SAH	Subarachnoid hemorrhage	خونریزی تحت عنکبوتیه‌ای
SAN	Sinatrial node	گره سینوسی - دهلیزی
SBE	subacute bacterial endocarditis	اندوکاردیت تحت حاد باکتریال
SL	sublingual	زیرزبانی
SLE	systemic lupus erythematosus	لوپوس اریتماتوس سیستمیک
SOL	solution	محلول
SSRI	selective serotonin reuptake inhibitor	مهارکننده انتخابی باز جذب سروتونین
SSS	Sick sinus syndrome	سندرم سینوس بیمار
Stat	at once	فورا
STD	Sexually Transmitted disease	بیماری‌های قابل انتقال از طریق جنسی
Supp	suppository	شیاف
susp	suspension	سوسپانسیون
SVTA	Supraventricular tachyarrhythmia	تاکی آریتمی فوق بطنی
Syr	Syrup	شریت
Tab	Tablet	قرص
TB	Tuberculosis	سل
TCA	tricyclic antidepressant	ضد افسردگی‌های سه حلقه‌ای
TIA	Transient Ischemic attack	حمله گذرای ایسکمیک
TID	Three times a day	سه بار در روز
TPN	Total parenteral nutrition	تغذیه کامل وریدی
UOP	Urinal output	برون‌ده ادراری
URI	upper respiratory infection	عفونت مجاری تنفسی فوقانی
UTI	Urinary tract infection	عفونت مجاری ادراری
VC	Vital capacity	ظرفیت حیاتی
VF	Ventricular fibrillation	فیبریلاسیون بطنی

طبقه‌بندی FDA درباره مصرف دارو در بارداری

در این طبقه‌بندی داروها به ۵ گروه تقسیم می‌شوند. مصرف داروهای گروه A عموماً در دوران حاملگی بی‌خطر و مصرف داروهای گروه X در دوران حاملگی کنترااندیکه است.

گروه	تعریف
A	مطالعات کافی در زنان حامله، خطری را برای جنین در سه ماهه اول حاملگی نشان نداده است؛ شواهدی از خطر در مورد مصرف دارو در بقیه دوران حاملگی نیز وجود ندارد.
B	مطالعات در حیوانات خطری را برای جنین نشان نداده است، ولی مطالعات کافی در زنان حامله وجود ندارد؛ یا مطالعات در حیوانات بیانگر ایجاد عارضه جانبی در جنین بوده است، ولی مطالعات کافی در زنان حامله خطری را برای جنین در سه ماهه اول حاملگی نشان نداده است و شواهدی از خطر در مورد مصرف دارو در بقیه دوران حاملگی نیز وجود ندارد.
C	مطالعات در حیوانات نشان داده است که این دارو روی جنین اثرات جانبی دارد، ولی مطالعات کافی در مورد انسان در دست نیست؛ با این حال منافع استفاده از دارو در زنان حامله ممکن است در مقابل خطرات احتمالی آن بیشتر باشد؛ یا هیچ‌گونه مطالعاتی در حیوانات و یا مطالعات کافی در انسان موجود نیست.
D	شواهدی مبنی بر وجود خطر برای جنین انسان وجود دارد، ولی در بعضی از موارد منافع دارو ممکن است استفاده از آن را اجتناب‌ناپذیر نماید و در مقابل منافع دارو، خطرات احتمالی آن را نیز پذیرفت.
X	مطالعات در حیوانات یا انسان بیانگر ایجاد اختلالات و ناهنجاری‌های جنینی بوده است، یا عوارض جانبی گزارش شده، مؤید ایجاد خطرات در جنین است، به دلیل این خطرات، به طور واضح مصرف این داروها در دوران حاملگی ممنوع است.